

687.

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

U s t a w a

z dnia 31 lipca 1924 r.

o naprawie Skarbu Państwa i poprawie gospodarstwa społecznego.

Art. 1. Dla kontynuowania naprawy Skarbu Państwa oraz dla poprawy gospodarstwa społecznego postanawia się co następuje:

A. Przeprowadzenie oszczędności w gospodarstwie państwowem:

1) przenieście prawa ostatecznego rozstrzygnięcia niektórych spraw, zastrzeżonych władzom centralnym, na władze II instancji w dziedzinie administracji szkolnej, rolniczej oraz przy wykonywaniu ustawy o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska, reorganizację okręgowych komend policji państwowej i w związku z nią kompetencji innych organów zarządów policji państwowej;

2) zorganizowanie samodzielnych gospodarstw, względnie i prawnie przedsiębiorstw dla eksploatacji kolei i lasów państwowych, jednak bez prawa samodzielnego zaciągania pożyczek i pozbywania się majątku państwowego, o ile nie wynika to z normalnej eksploatacji tych przedsiębiorstw;

3) zmianę ustroju Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej;

4) zmianę ustroju terytorjalnego i granic województw: a) wileńskiego i nowogródzkiego, b) pomorskiego i poznańskiego;

5) reorganizację urzędów miar i urzędów probierczych oraz zniesienie odrębnego urzędu wywozu i przywozu;

6) zapewnienie władzom państwowym kontroli nad gospodarką w majątkach państwowych szkół akademickich, instytutów naukowych i innych wyższych zakładów naukowych;

7) uproszczenie postępowania dyscyplinarnego przeciwko funkcjonarjuszom państwowym i wzmocnienie nadzoru ze strony Rządu nad tem postępowaniem, jednak bez naruszenia zagwarantowanej odnośniami ustawami niezawisłości orzecznictwa komisji dyscyplinarnej;

8) potrącanie z uposażeń funkcjonarjuszów państwowych wartości otrzymywanych ze Skarbu Państwa świadczeń w naturze bez naruszania ustawy o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska z dnia 9 października 1923 r. (Dz. U. R. P. № 116, poz. 924);

9) zrewidowanie koncesji rządowych i ponowny ich rozdział ze szczególnem uwzględnieniem osób, uprawnionych do zaopatrzenia ze Skarbu Państwa na podstawie ustawy inwalidzkiej (Dz. U. R. P. z 1921 r. № 32, poz. 195 i Dz. U. R. P. z 1922 r. № 67, poz. 608) i emerytów.

B. Zabezpieczenie Skarbowi Państwa źródeł dochodowych, niezbędnych dla zachowania równowagi budżetowej w przyszłych okresach budżetowych:

1) podwyższenie podatku od spirytusu, względnie ustalenie ceny nabycia i sprzedaży spirytusu i wyrobów wódczanych;

2) rozszerzenie monopolu sprzedaży soli na obszar całej Rzeczypospolitej i wykonywanie tego monopolu w zarządzie jednego ministra, przyczem monopol sprzedaży winien być w miarę możliwości wykonywany przy współdziałaniu związków samorządowych;

3) rozciągnięcie przepisów o podatkach gruntowych na państwowe majątki ziemskie, nie pozostające w administracji rządowej i instytucji państwowych.

C. Zabezpieczenie Skarbowi Państwa źródeł pokrycia wydatków nadzwyczajnych (inwestycyjnych):

1) sprzedaż państwowych młynów, osad młynarskich, cegielni, tartaków, budynków i placów budowlanych oraz państwowych nieruchomości ziemskich, których przeznaczenie na cele przebudowy ustroju rolnego lub na inne cele państwowe nie jest uzasadnione gospodarczo, tudzież państwowych przedsiębiorstw przemysłowo-handlowych, o łącznej wartości, nie przenoszącej 100 milionów złotych, z wyłączeniem państwowych zakładów naftowych w Drohobyczu i kopalni węgla „Brzeszcze”, państwowej fabryki związków azotowych w Chorzwowie, solin i kopalni soli potasowej, tudzież całego tak ruchomego, jak i nieruchomego majątku b. Królestwa Galicji i Lodomerji z W. Ks. Krakowskiem, który na mocy art. 3 ustawy z dnia 30 stycznia 1920 r. (Dz. U. R. P. № 11, poz. 61) stał się wyłączną własnością Państwa Polskiego;

2) likwidację państwowych czynszów wieczystych i dzierżaw wieczystych;

3) zaciągnięcie do wysokości 300 milionów złotych pożyczek państwowych, którym mogą być nadane szczególne uprawnienia i gwarancje, nie połączone jednak z wydzierżawieniem monopolii i kolei państwowych;

4) likwidację reszty majątków Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej i Skarbu Narodowego.

D. Przeprowadzenie oszczędności w gospodarce samorządów i innych związków prawno-publicznych:

1) reorganizację Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych;

2) dostosowanie uposażenia członków zarządu i pracowników samorządu i innych związków prawno-publicznych do uposażenia funkcjonarjuszów państwowych;

3) reorganizację Tymczasowego Wydziału Samorządowego we Lwowie przez redukcję urzędników-

4) ustanawianie przy poszczególnych samorządach i innych związkach prawno-publicznych w wypadkach ich wadliwej gospodarki delegatów rządowych z prawem wstrzymywania wydatków, niezgodnych z przepisami o gospodarce finansowej samorządów.

E. Wzmocnienie i ułatwienie obrotu pieniężnego i kredytowego:

1) udzielenie poręki (gwarancji państwowej) dla listów zastawnych instytucji kredytu długoterminowego, Centralnej Kasy Spółek Rolniczych i innych związków o charakterze spółdzielczym oraz dla obligacji kolejowych i komunalnych, jak również dla zobowiązań osób fizycznych i prawnych, zaciągniętych zagranicą, a zabezpieczonych hipotecznie w pierwszej połowie szacunku nieruchomości lub zastawem towarów, przeznaczonych na wywóz, do łącznej wysokości 500 milionów złotych;

2) ustalenie warunków dla wykonywania czynności bankowych, uregulowanie nadzoru nad temi czynnościami i normowanie stosowanej przez instytucje bankowe stopy procentowej i prowizyjnej;

3) organizację i ustalenie statutów gminnych kas wiejskich z odpowiedzialnością gminy za zobowiązania kasy i zastosowaniem trybu administracyjnego egzekwowania należności kasy od dłużników;

4) unormowanie sposobu lokowania kapitałów przez osoby prawa publicznego (fundacje) i osoby niewłasnowolne, jak również kaucji i depozytów sądowych;

5) unormowanie procentu prawnego w stosunkach prywatno-prawnych obrotu bezgotówkowego i obiegu tytułów na okaziciela oraz tytułów, przenoszonych przez indos lub cesję, i łączenia się (fuzji) spółek akcyjnych i spółek z ograniczoną odpowiedzialnością oraz przekształcenia spółek z ograniczoną odpowiedzialnością na spółki akcyjne i spółek akcyjnych na spółki z ograniczoną odpowiedzialnością;

6) ujednostajnianie przepisów o domach składowych i warrantach i reorganizację giełd pieniężnych i towarowych;

7) uregulowanie wywozu kruszców szlachetnych i wyrobów z tych kruszców.

F. Ustalenie wartości i sposobu spłaty niektórych zobowiązań:

1) przerachowanie na nową walutę i ustalenie wartości zobowiązań publiczno i prywatno-prawnych przez uzupełnienie przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 maja 1924 r. o przerachowaniu zobowiązań prywatno-prawnych (Dz. U. R. P. № 42 poz. 441) w zakresie postępowania przy przerachowaniu należności Skarbu Państwa oraz w kierunku ustalenia terminów płatności i sposobu przerachowania oraz postępowania przy przerachowaniu tak zobowiązań, nieobjętych przepisami powyższego rozporządzenia, jak też i takich zobowiązań, których przerachowanie w tem rozporządzeniu nie zostało wyczerpująco uregulowane, bez naruszenia jednak wydanych już przepisów;

2) unormowanie opłat stemplowych i sądowych przy czynnościach, związanych z przerachowaniem na nową walutę zobowiązań publiczno i prywatno-prawnych.

G. Zniesienie przepisów o lichwie towarowej oraz ujednostajnienie dzielnicowych przepisów o lichwie.

H. Ograniczenie w porozumieniu z władzami kościoła katolickiego ilości świąt, jako dni wolnych od pracy.

I. Ustalenie prawa własności tych nieruchomości, których tytuł własności jest sporny przy wykładni traktatu pokojowego, zawartego w Saint-Germain, jednak przy zabezpieczeniu na tych nieruchomościach wszelkiej ewentualnej odpowiedzialności finansowej Państwa, wynikającej z tego traktatu.

Art. 2. Wykonanie postanowień artykułu 1 będzie przeprowadzone do dnia 31 grudnia 1924 r. drogą rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej, wydanych na podstawie uchwał Rady Ministrów.

Równocześnie z wydaniem rozporządzeń na podstawie i w granicach niniejszej ustawy tracą moc obowiązującą przepisy dotychczas obowiązujących ustaw, sprzeczne z temi rozporządzeniami.

Art. 3. Ustawa niniejsza obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej i wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *S. Wojciechowski*

Prezes Rady Ministrów

i Minister Skarbu: *W. Grabski*